

HAJDUFÖLD

ALÓFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 egy óra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A lakáskérdés

Működjenek bár közmegelegedések az örökké gyűlöletes lakáshivatalok, helyezték el bár az összes vagonlakókat és hajléktalanokat az elégedetlenség moraja nélkül, — a nap-nap után fokozódó lakásinség tényén semmiféle ügybuzgóság és jóakarát sem fog segíteni. Nem az a bajok egyedüli forrása, hogy nem osztjuk el igazságosan azt, amink van, hanem hogy egyáltalán nincs mit elosztanunk. Idestova hét esztendeje immár, hogy teljeseu szünetel az építkezés nemcsak Debrecenben, hanem az ország minden részében, minden városában és minden falujában. Ugyszólyán a semmivel egyenlő az az emberi hajlékszaporulat, amely az elmúlt 7 esztendő alatt a lakásigénylők fokozott számával szembenállott. Természetes következmény ilyképen az egyre tarthatatlanabbá váló mai állapot s még az emberi méltóság legdurvább megsértésével, a magántulajdon szentségének leghallatlanabb profanizálásával sem tudnók a helyzetet gyökeresen és tartósan orvosolni.

Csak egy alapos segítség lehetséges itt: az építkezés sürgős megkezdése.

Ennek pedig nem az a legfőbb akadálya, hogy nincsen megfelelő vállalkozó szellemű magántőkénk, hanem az, hogy a fennálló lakásrendeletek mellett ennek a tőkének a rentabilitása kisebb a semminél, sőt egyenesen szenvedőleges. S mint-hogy kimagasló érdeke másrészt a romjaiból emelkedő országnak, hogy a lakásigénylők száma nemcsak ne csökkenjen, hanem ellenkezőleg minél jobban szaporodjék, — az építkezések sürgős megkezdése tehát elsősorban nemzeti érdek. Az illetékes tényezőknek nem szabad e kérdésben a halogatás könnyű elintézési módját választaniok, hanem azonnal és sürgősen a megoldáshoz kell fogniok. Olyan gondolattal kell belenyulniok e mérgeges darázs-fészekbe, amely egyesegyedül a tiszta igazságot ismeri zsinórmértékének. Mert amily visszatetsző és igazságtalan egyrészt, hogy a nagytőke kapzsiságának, háborus méretekhez szokott gyors meggazdagodási vágyának zsákmányul dobjuk oda a szégyenletesen lerongyolódott szegénységet, épp olyan visszatetsző és igazságtalan másrészt, hogy a becsületes uton szerzett, sokszor egyetlen tétel gyanánt szereplő vagyontárgyat, a bérházat úgy kezeljük, mintha azzal szemben megszűnt volna a magántulajdon elve egészen. Vagy igazságos dolog az, hogy ma a háztulajdonos a réginek 30—50 százalékával felemelt lakásbérek mellett az ezerszeresére emelkedett tatarozási költségekre tetemesen ráfizessen? Hol van akkor a befektetett tőke tisztességes polgári járadéka?

Ez a két igazság kell, hogy döntő szerepet játszon a lakáskérdés mielőbbi megoldásánál.

Tegye a kormány alku tárgyává a lakásbéreket s vita esetén, — ha a lakó sokálna és elfogadhatatlannak találna a lakbéremelést, — a menekült bírásokból összeállított lakásbiróságok esetenként döntenék el lakbér-harcot.

Biztosítson hosszú időre adómentességet a kincstár az új építkezéseknek. Mondja ki, hogy az újonnan építendő lak-

részek mentesítettnek mindennemű rekvirálástól. A háztulajdonosok pedig térjenek rá a manó-lakások, a padlásszobák építetetésére, amely módon aránylag esékély költséggel roppant sok férőhelyet lehetne lakhatóvá tenni.

Ily képen a kecske is jóllaknék, a káposzta is megmaradna s az eredmény az lenne, hogy egy-két év leforgása alatt véglegesen megszűnne, vagy legalább is lényegesen enyhülne a ma katasztrófával fenyegető lakásinség...

A kultuszminiszter a menekült egyetemek elhelyezéséről

Előbb meghallgatják őket s azután mondja ki a döntést

Budapest, jan. 22. (N. St. t. j.) Horthy Miklós tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta Vass József dr. kultuszminisztert. A miniszter a menekült egyetemek elhelyezéséről számolt be a Kormányzónak, aki azt nagy figyelemmel hallgatta.

Vass József a kihallgatásról a következőket mondotta az Új Nemzedék tudósítójának: — A menekült egyetemeket, mint egyéniségeket tekintem és ezért mindenképen méltányolni kívánom saját óhajításukat. Megvárom tehát, hogy milyen kívánalmak vannak a kolozsvári egyetem tanári karának is s a döntés

jogával csak akkor élek, ha eltérő kívánások állanak szemben egymással.

Epen tegnap volt nálam Debrecen város küldöttsége az egyetemek odahelyezése ügyében. Debrecennek kétségkívül nagy kulturjelentősége van, a városnak nagy multja, nagy a jelene és nagy a jövője is. A nagy, kitűzött feladatokat úgy érhetjük el, ha mennél több egyedi tényezőkre törekszünk.

Valamennyi egyetem kívánásainak méltányolása mellett tehát azon az állásponton vagyok, hogy valamennyi egyetemet a lehetőség képest tartsák meg külön egyediségeikben.

Már Linderék is panaszkodnak a szerbekre

A baranyai autonómia komédiája

Budapest, jan. 21. (N. St. t. j.) Tegnap megemlékeztünk már arról, hogy a szerb kormány engedélyezte Baranya autonómiáját és az autonóm testületet a jugoszláv kormány fogja összeállítani. Az autonóm testület 124 tagból fog állani.

Az egyes frakciók számaránya a szerb kormány által történő kinevezések alapján a következő lesz:

45 Linder—Hoffmann—Lovászi párti, 40 szerb, 29 sváb és 10 magyar. Ez utóbbiak azoknak a sorából fognak kikerülni, akik még a jelenleg Pécs élén állókkal szemben az ellentétes álláspontot képviselik. Linderék nem

akarnak belenyugodni ebbe s különösen azt kifogásolják, hogy az autonóm testület tagjait a kormány nevezze ki.

Statisztikai adatokkal akarják kimutatni, mennyire erőszakos és a népek önrendelkezési jogával ellentétes és azt kicsufoló az az elhatározás, hogy az autonóm testületet ezen az alapon állítsa össze a jugoszláv kormány. A statisztikai adatok szerint Pécs—Baranyában 300 ezer magyar, 70 ezer sváb és csak 20 ezer szerb él, ami mutatja azt, hogy a szerb kormány önkényesen jár el. A tárgyalások folynak ezen az alapon, de megegyezés még nem jött létre.

Szerb gazság magyar áldozata

Bécs, jan. 22. (N. St. t. j.) Az elmúlt napokban rokonai látogatására Pécsre érkezett Dózsa Lajos, komáromi árkász önkéntes. A baranyai vörös rendőrség erről tudomást szerzett és az önkéntest letartóztatták. A városháza helyiségébe vezették és gummi botokkal ütötték-verték s úgy akarták vallomásra kén-

szeríteni. A szerencsétlen önkéntes a kínzások miatt kezével beütötte a kettős ablakot s kigugrott az utcára, ahol holtan terült el. Megállapították, hogy vallomásra akarták kényszeríteni és miután kijelentette, hogy nincs mit vallania és Csonkamagyarorszáért kész meghalni bármikor, megkínózták. A napokban temetik.

A szabadkirályválasztók Rakovszky ellen

Pártpolitikai mozgalmak

Budapest, jan. 21. (Nemzeti St. tel. jel.) A politikai helyzetben lényeges változás nincs. A keresztyénszocialisták tegnap esti pártértekezletén a csatlakozás mellett ketten, ellene hatan szólaltak fel. Végleges döntés szombaton lesz, amikor a vidéken tartózkodó ker. szocialista képviselőket is a fővárosba hívták távirati uton.

A szabadkirályválasztók is megkezdtek szervezkedést s most azzal állottak elő, hogy mivel ugys új nemzetgyűlési elnököt kell választani, Rakovszky István, aki exponálta magát a legitimisták érdekében, hagyja el székét. Ha ez bekövetkezik, Hencz Károlyt a szabadkirályválasztás hívét ültetnék az elnöki székbe.

Debrecen újabb reneszánsza

Az Egyetem akciójának tudományos jelentősége — Mitrovics Gyula dr egyetemi tanár nyilatkozata

Az egész ország élénk érdeklődéssel kíséri annak a tudomány jegyében megindult nemes versenynek eredményét, melyet Debrecen és Szeged városa folytatnak egymással a két otthonából kiűzött vidéki egyetem elhelyezéseért. A város és az egyetem küldöttsége szerdán reggel utazott fel Budapestre, hogy először is felajánlja szerény hajlékát a két bujdosó rokon intézménynek és az illetékes tényezők előtt rámutasson azokra az óriási kulturális és anyagi előnyökre, amelyekkel az ideiglenes elhelyezésnek két előtérben lévő megoldása közül a debreceni járna. Semmi okunk sincs kételkedni abban, hogy az arra hivatott körök a döntést illetően honorálni fogják Debrecennek e nemes törekvését.

Munkatársunk felkereste dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanárt, s megkérte őt, nyilatkozzék ez irányban, hogy a három egyetemnek megvolnának-e Debrecenben a szükséges eszközei ahhoz, hogy megfelelő tudományos munkásságot fejthessenek ki.

A kiváló pedagógus munkatársunknak a következőket mondotta:

— Tudvalevő, hogy az egyetemi oktatás intenzívításának egyik legfőbb kelléke az *egyetemi könyvtár*. Debrecen ebből a szempontból messze fölül áll az összes vidéki városoknak, mert könyvtára mintegy 135 ezer művet foglal magában körülbelül 165 ezer kötetben. Pontos adatokkal e percben nem szolgálhatok, mert a kezeim között lévő kimutatás 1914-ről szól, s abban még 130 ezer mű van feltüntetve 127 ezer kötetben. Felteszem, hogy azóta legalább ennyit szaporodott a főiskola könyvtára. . . . Ezzel a könyvtárral, mely ma a vidék legnagyobb gyűjteménye, s amelynek sok nagyértékű inkunabuluma és jól értékesíthető duplikátuma van, egyetlen vidéki könyvtár sem veheti föl a versenyt és nem nyújthatja a tudományos vizsgálódások számára azokat a perspektivákat, amelyeket a debreceni egyetem nyújthat. De ezen a hatalmas könyvtáron kívül, mely tulajdonjogilag az évszázados és kollegiumi vagyonihoz tartozik, az egyetem céljaira felhasználható még a református egyházkerület és a kollegium külön levéltára is. A tudományos vizsgálódásoknak óriási jelentőségű tényezője lesz maholnap az új Déry féle művészettörténeti gyűjtemény, mely gazdag anyagánál és szakszerű elrendezésénél fogva korszakalkotó tényező lesz a magyar vidék kultur-történetében. Azonkívül maga a városi múzeum különösen helyi és tiszántúli vonatkozásokban oly gazdag, hogy kevés vidéki gyűjtemény hasonlítható vele össze. Szegeden is van ugyan egy értékes könyvgyűjtemény, a Somogyi-féle könyvtár, de az nagysága és gazdagsága tekintetében szóba sem jöhet a debreceni mellett. Kár, hogy a kollegiumi könyvtár rendbentartása sok kívánnivalót hagy maga után. . . .

— Ami az elhelyezés kérdését illeti, — folytatta a tudós professor, — elsősorban az orvosi-kar elhelyezésére kell gondolnunk, mert természetszerűleg az okozza a legnagyobb nehézségeket. A debreceni egyetem orvostudományi épületei egyetlen kar számára voltak ugyan kontemplálva, de olyan nagy méreteket, hogy szinte szokatlan. Ha a berendezés előtt álló orvostudományi helyiségeket okosan kihasználjuk három orvoskar is fennakadás nélkül tud azokban működni. Az egyetemi épületek méreteire egyébként jellemző, hogy a debreceni egyetem példátlanul hatalmas területet, mintegy 120 katasztrális holdat foglal el. . . . Igaz, hogy a menekült egyetemek orvoskarainak sincs meg a teljes tanári létszáma, de a debreceni megoldás mellett e téren is jelentős megtakarítás érhető el, mert a három karból tanárokkal jól ellátott másfél-kar adódik majd ki, ami elegendő is lesz a hallgatók megcsappant létszáma mellett. Az államnak most horribilis költségbe kerül a két menekült egyetemnek budapesti fönntartása. Amint hallom, a kolozsvárnak csak az orvosi kara egyedül 52 milliót emészt fel évente. . . .

— Az egyetemi tanárok lakáskérdése sem

tartozik a megoldhatatlan problémák közé. A menekült tanárok működő tagjainak állandó lakása van Pesten, s ha leköltözésre kerül a sor, sok debreceni család szívesen cserélné el lakását egy pesti lakásért. Azonkívül ugyancsak tanárok, mint a hallgatók elhelyezésének céljaira igénybevehetőek volnának a Debrecenben fennálló hasonrendeltetésű intézetek helyiségei, mint a Demke internátusa, az oláhok által, — sajnos, — csaknem teljesen leszerelt és hivatását teljesíteni nem tudó vas- és fémipari szakiskola helyiségei, természetesen csak átmenetileg, úgy szintén az anyagi nehézségek miatt amugy is alig prosperáló siketnéma-intézet épülete, stb. . . .

— Az ifjúság ellátásának kérdését kell, hogy Debrecen társadalmi is felkarolja. A budapesti egyetem diákasztalát, menzát, ugyancsak teljesen társadalmi uton tartják fenn, kell, hogy a Tiszántúli Népe megértse: mily óriási nemzeti érdekek fűződnek az ifjúság anyagi gondoktól mentes tudományos kiképzéséhez.

S ha őseinek önzetlenül nemes tradícióival nem akar szakítani, ha hű akar maradni apáinak és nagyapáinak örökségképpen reá szállt hagyományaihoz, akkor nem szabad elzárkózni az egyetemi diákság anyagi támogatásától. Ennek a támogatásnak igen természetes és legegyszerűbb módja szerintem az lenne, hogy a város egyetemi menza céljaira átengedné valamelyik bérletét díjtalanul. Tudomásom szerint a gazdasági akadémia hatszáz holdas birtoka mellett van egy kétszáz holdas birtok a Pallagon amelynek bérlete éppen ez év végén jár le. Ezt engedhetné át a város az egyetemi diákság anyagi támogatása fejében. Hiszem, hogy a gazdasági akadémia készséggel vállalná a birtok kezelését és hozamát díjtalanul adná át a menzának.

— A Gazdasági Akadémiának az egyetem kereteibe való beillesztését rendkívül nagy jelentőségű eseménynek tartom és meg vagyok róla győződve, hogy olyan jótékony hatással volna az a többtermelésre, meg az ország szellemi színvonalának emelésére, ami e percben kellően nem is értékelhető. . . . *En Debrecen újabb reneszánszát látom a Gazdasági Akadémia egyetemmel fejlesztésében, s ha szabad a hasonlattal élnem, kulturális hatásaiban ez az átalakulás a reformáció mellett nem messze fog elmaradni az agrikulturn Magyar országon.* Az egyetem tanácsa különben ez ügyben már költségvetést küldött föl a kultuszminiszter urhoz, melyben kimutatta, hogy az egyetembe való beilleszkedés mindössze évi 270 ezer korona több kiadást jelent az államnak. Ebből az aránylag csekély összegből is azonban 100 ezer korona kísérleti célokra van kontemplálva. . . .

— A három egyetem együttműködése abból a szempontból is kívánatos lenne, hogy a *párhuzamos tanszékek európai nivóra emelnek egyetemünk színvonalát*. . . .

A professor ur bucsuzól még megemlítette, hogy a debreceni egyetem küldöttségének tagjai hagyományos öltözetben (a tanárok palástban, a diákok zsinóros magyarban, a történelmi multu gerundiummal) jelennek meg a menekült egyetemek tanácsai előtt. . . .

Kulturkép az oláhok fővárosából

Bukarest, jan. 21 — A most megindult *Bukaresti Hírlap* második száma írja a következőket:

— Valaki panaszkodott a kávéházban, hogy ötvenhét óras késés után végre megérkezett Bukarestbe s bár végigjárta az összes szállodákat, nem tudott magának szobát szerezni. Pedig — tette hozzá nyomatékkal, — végül már száz lei borralalót is ígért a portásnak. Kívér barátunk, aki mindent tud, akár a legöregebb bukaresti bennszülött, csak mosolygott és a feketéjét kihörpintette, megszólalt:

— Majd egy esztendeje lakom itt. Mindig hotelben. Alig van már szálloda Bukarestben, ahol ne laktam volna. Valamennyit ismerem. Laktam fürdőszobában a Continentalban napi 60 leiert, az Athene Palaceban, ahol egy udvari szoba 250 leibe került. Viszont ott szobát kapni 500—1000 lei borralalót nélkül nem lehet. Az egyetlen szolid hotel a Bulvard, ahol egy kétablakos szoba fürdőszobával 50 lei. Innen azonban három hónap óta senki sem ment el.

— Ott voltam — mondja panaszkodó barátunk — ott akartam száz leit adni a portásnak. Nem fogadta el: ugylátszik, keveselte.

— Épen nem. Ez az egyetlen hotel, ahova nem lehet pénzért bejutni. No meg a Splendid, ahol egy kedves, ősz directrice intézi a szoba kiadását. Általában, ahol a portásokra van bizva a szobák kiadása, nem ritka az 1000 leies baksis. Mennél kisebb egy szálloda, annál drágább. Az Astoriában, vagy a Frascatiban, ahol többnyire artista nők laknak, egy szoba 60—80 leibe kerül. Ezeknek a kicsi, sötét szobáknak a berendezése teljesen primitív. Fűtési alkalmatosság nincs is bennük.

A szatmári és mármarosai kereskedők a Grand-Hotelben laknak többnyire. Ott 100—300 leig terjed a portás baksisa. Az erdélyi nagyiparosok és bankemberek a Continentalban laknak napi 80 leiert. Vannak olyan szállodák is, ahol a régi lakóknak nem kell előzetes baksist fizetni. De annál súlyosabbak azok a szalak, amiket — utólag fizetnek. A kültekli és garni szállodák, ha nagyon piszkosak és nagyon kicsinyek — megfizethetetlenül drágák.

— No és milyenek a számlák? — kérde valaki a társaságból. . . .

— Többnyire semmilyenek. A portások nem adnak számlát — elvből. Ha, legfeljebb egy papírszeletkét. Nekem van egy ilyen például, berámáztam. Harmincnégy napra fiztettem szobát — február hónapra. Megérdemli arámát.

Török offenzíva

Páris, jan. 21. (Nemz. St. tel. jel.) Wolff ügynökség. Musztafa Kemal általános offenzívát kezdett a görögök ellen. Csapatái megszállták Brüsszát. 4000 fogolyt, 17 ágyút s sok zsákmányt ejtettek.

A temetők tolvajai

Fájdalom, de odáig jutottunk, hogy a holtak csendes birodalmáról, a holtak pihenőhelyeiről, a temetőkről kell írunk s felhívunk az illetékes körök figyelmét az ott uralkodó türehtelen állapotokra. A nehéz megélhetés, a nagy nyomor, a nyomasztó tűzifahiány következtében az utóbbi időben már szinte mindennaposak lettek a fejfalopások. A rendőrség legutóbb el is fogott egy tolvajbandát, amely a Hatvan-utcai ref. temetőben garázdálkodott.

Az utóbbi időben meg épenséggel mind nagyobb és nagyobb vakmerőséggel végzik fosztogató munkájukat. Már nemcsak éjjel, de fényes nappal, emberek szeme láttára hordják el a lopott fákat. S már nemcsak fejtát, legyen az bármilyen korhadtt, avagy kicsi is, de a sírokra ültetett diszfákat, koszorukat, sőt a sírokat övező vaskerítéseket is elhordják a temetőtolvajok. S ez egyformán áll a Kossuth-utcai, Hatvan-, Péterfia-utcai református, katolikus, zsidó, de még a Hősök temetőjére nézve is.

Megkérdeztük az egyik temető csőszét az elszaporodott lopások felől.

— A temetőcsőszök — mondotta — megtesznek minden tőlük telhetőt. Nappal, vigyáznak, örködnek is a sírokra, pedig anélkül is sok munkájuk van, ők ássák a sírokat, de éjjel ők is a napimunka fáradalmait pihenik ki.

Célszerűnek tartaná, — az ő egyszerű eszével — ha estefelé, mondjuk, ugy 6 óra tájban, zárórát rendelnének el s puskával fel-fegyverzett külön őrt állítanának a sírok védelmére.

Illetékes körök, város, rendőrség tehetne valamelyes intézkedést, mert ezt a garázdálkodást, mely vagyonrongálás és egyben kegyeletsértés is, tovább tűrni nem lehet.

HIREK

Kesereg

a destrukció, hogy a komló megkeseríti az édes sört. A hivatalos szócső, miután az állatmesével nem volt szerencséje, kilép természetes köréből és most már a botanika himes mezejére kalandozik el. Tehát nem csupán cukros vízzel élnek a jó urak, mint az öreg rokkant zászlós Márk Endre, hanem édes sört is szolgálnak fel a jámbor hívőknek, hogy annál jobban elbódítsák őket. Elhisszük, nagyon elhisszük, hogy nem tetszik a hetenkint átlag hatizben vérpadra lépő, csakazértisgályarabjelölteknek, hogy ha a nádmézelt részegítő serbe a józanság keserű csöppje vegyül.

Vasárnapi istentiszteletek

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 9 órakor predikál Konrád Zoltán h. lelkész, délután 5 órakor kátfélmagyarazatát újra kezdi dr Révész Imre lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál Szele György lelkész, 11 órakor predikál Gyülvésvi István szénior, délután 2 órakor predikál Konrád Zoltán h. lelkész. Kossuth-u. templomban délelőtt 10 órakor predikál Uray Sándor lelkész, délután 5 órakor predikál Molnár Ferenc vallásitanító lelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál Kiss Andor segédlelkész, az urasztali szolgálatot végzi dr Révész Imre lelkész, délután 2 órakor predikál Márton Sándor segédlelkész. Ispóty templomban délelőtt 10 órakor predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, bibliát olvas Kalmár Dániel segédlelkész, délután 2 órakor predikál Kalmár Dániel segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Nagy István vallásitanító lelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor predikál Kántor József segédlelkész.

Vasárnapi iskolák: délelőtt 9 órakor a Dóczy-intézetben, Kossuth-u. 75. szám alatt, a nőegyleti arhavázban tízenegy órakor, az egyház tanácstermében serdülőknek is, a csapatcai iskolában, a homokkerti imaházban délután 2 órakor a Diakonissza Otthonban, a nyilastelept iskolában és a Nyil utca 85. szám aldt.

A Konfirmált Leányok Szövetsége összejövetelén délután fél 4 órakor bibliát magyaráz Nagy István vallásitanító lelkész, a Szövetség vezetője.

A rom. kath. templomban holnap vasárnap fél 7 és 7, háromnegyed 11 és fél 12 órakor csendes misék. 10 órakor nagymise, utána szent-beszéd. Délután 3 órakor litánia, utána szent-olvasó.

A főispán beteg. Hubert Ottó főispán, aki néhány nap előtt jött meg budapesti hivatalos útjáról, az utazás alkalmával meghűlt ugyanarra, hogy szerda óta bent sem volt hivatalában. A főispán betegsége iránt városszerte meleg érdeklődés nyilvánult meg.

Felhívás a gazdákhöz! Fölvételi ügyben az alább megnevezettek a gazdasági egyesület titkári hivatalában (Piac-u. 61 sz. a.) a délelőtti órákban azonnal, legkésőbb január hó 23-án vasárnap délelőtti 9 óráig jelenjenek meg: Nagy Lajos Ondód, Veréb dűlő 44. Buglyó Ferenc, Macs 30. Lajder György, Bellegelő 159. Szabó Sándor Borz-utca 5. Fekete János Nagyerdő 8 sz. Kállai István Bellegelő 297. Debreceni Gábor Bőszörményi-ut 37. Tóth István, Tóth Mihály, Tóth József, Tóth Kálmán Hatvan-u. 66 sz. Kegyes Ferenc Timár-utca 14. Fábán Gábor Boldogkert Egyetkert-utca 66. Kegyes Mihály Ondód, Vedres-dűlő 5. Vas József Vendég-utca 17. Szakai Bálint Nagyerdő 14 szám. Majzik Miklós Zöldfa-u 16. Buglyó Ferenc Busi-utca 5 szám. Vértessy István Ajtó-utca 20 sz. Vértessy Ferenc Bethlen-utca 69. Ujj Lajos Tócsokert Acél-utca 27. Csikós Albert, Tóth András Kétmalom-u. 13. Id. Nagy József Bellegelő 307. Kegyes István József főherceg-utca. Bakácsi László Csokonai-utca 37. — *Gazdasági egyesület titkára.*

Baltazár püspök körton. Tegnap reggel Baltazár Dezső püspök hivatalos főpásztori utra ment titkára, Futó András lelkész társaságában. Eglyelőre a püspök a gyulai egyházat látogatja meg, ahonnan Balasagyarmatra utazik.

Eljegyzések. Kiss István—Szilágyi Juliánna, Goda Sándor—Csóka Mária, Gergely Sándor—Szabó Piroska, Nyilas István—Vásári Margit, Gáll Péter—Szalontai Eszter, Papp Mihály—Daku Eszter.

Kiknek szűnt meg a virilisi joguk?

Debrecen sz. kir város igazoló választmánya a múlt hét végén ülést tartott, melyen hatóságilag megállapította, hogy Aberle Rajmund, Aczél Géza, dr Boldisár Kálmán, Borsos József, Csóka Sámuel, dr Csürös Ferenc, Debreceni Jenő, Fischer Adolf, Gáll Ferenc, Gyarmathy István, Haty Kálmán, Horváth János, Juhász Konrád, dr Julow Viktor, dr Kardos Endre, dr Komlóssy Imre, Lukács Andor, Muraközy László, Nagy Ferenc, Németh András, Pető Lajos, id. Schwarz Vilmos, Fűredi Szabó Lajos, dr Sz. Szabó László, Szilicz Ferenc, Tóth Béla, dr Tóth Emil, dr Vargha Elemér, dr Varga Emil, dr Varga Imre, Vecsey Zoltán a legtöbb adót fizetők 1921. évi névjegyzékéből kellő adó hiányában kimaradtak. Ezen határozat ellen 15 napon belül az állandó bíráló választmányhoz felelőkéssel élhetnek azok, akiket kihagytak a virilisek jegyzékéből.

A nagy vagyoni eltolódások következtében így szorulnak ki a város közgyűlési terméből a törzskökök debreceniek, hogy helyet adjanak az idegen jövevényeknek, akik közül sokan csak néhány éve lopakodtak be egy pintlivel a hátukon s ma törvényt diktálnak az egyenlőtlen gazdasági versenyben lemaradott őslakosoknak.

Nykosz hirdmény. Értesitem a t. tagokat, hogy a Nykosz közgyűlése folyó hó 30-án délután 3 órakor a városháza nagytermében tartatik meg. Felkérem az összes tagokat, miszerint saját érdekükben a közgyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. *Elnök.*

Népszámlálóbiztosok és revizorok figyelmébe. Számlálóbiztosok felhívtnak, hogy a részükre kiosztott térképeket illetményeik elviesztésének terhe alatt a népszámlálási irodába (Piac-utca 9. sz.) a legrövidebb idő alatt szolgáltatassák be. Revizorok lehetőleg még szombat d. e. 1 óráig jelentsék a történelmi levéltárban (Városháza Isz. 5. sz.), hogy a részükre kijelölt számlálóbiztosok körzetek összes anyagát felülvizsgálták-e. Ha az egész anyagot nem tudták átvizsgálni, foglalják irásba, mely számlálóbiztosok körzetek anyagának mely részét s mily okból nem nézheték át. — A népszámlálási bizottság.

Csak 20 tonna szén jött. Mindössze 4-5 napon keresztül jött a napi 80 tonnát meghaladó szénmennyiség; csupán addig, míg a küldöttség Budapesten járt a kormányfál. Azóta, hogy a küldöttség visszatért, kezd megint elakadozni a szénküldés! Csütörtökön is csupán 20 tonna szén érkezett. Miután némi kis tartalékja van az előző napokról a világi-tási vállalatnak, d. u. 1 órától este 11-ig volt és lesz ma is villamos áram.

Jelentkezés az egyetemi internátusba való fölvételre. A debreceni református kollégium egyetemi internátusában az 1920-21. iskolai év II. felére új felvételre lehet jelentkezni. Az internátusban az ifjak lakást, fűtést és világitást kapnak évi 200, 400, 600, 800, 900 korona díjért, melyben a fűtést díj nem foglalatik bent. Az ugyanazon épületben levő tápintézetben nyerhető reggeli, ebéd és vacsorából álló ellátás évi díja 2000, 2600, 3600 és 4400 korona. A fűtési díj, mely március 1-én válik esedékessé, külön számíttatik föl. Amennyiben pedig az abnormis szén- és faárak következtében e díj előre láthatólag igen magasra fog rugni, könnyebb elviselhetését az egyetem személyenként megállapított kedvezménynek nyújtásával kívánja lehetővé tenni.

Ugy az internátusba, mint a konviktusba való fölvételért közös kérvényt kell beadni f. évi február 3-ig az internátusi igazgatóságnak Debrecen, kollégium. A kérvényekhez mellékelni kell az eddigi tanulmányokról szóló bizonyítványt, orvosi és lelkészi bizonyítványt, ez utóbbit arról, hogy az illető családapa hány gyermeket nevelt házon kívül. Végül egyetemi hallgató számára készült szegénységi bizonyítványt.

A konviktusba fölvett hallgatók kötelesek fél-évenként beszoigáltatni: 4 kg zsírt, 2 kg szalonnát, 15 kg hüvelyeset, 5 kg fehér lisztet és 30 drb tojást. A természetbeniek pénzért semmi esetre sem válthatják meg s a zsír és szalonna azok részéről, akik az elmúlt felévben tagjai voltak a konviktusnak, egész évi mennyiségben szolgáltatandó be. Akik a természetbenieket be nem hozzák, vagy díjhátralékaikat be nem fizetik, a koll. gazdasági tanács határozata értelmében sem az internátusba, sem a konviktusba nem vehetők fel, illetve egyikben sem nyerhetnek ellátást. A természetbeniek költségvetési ára a fűtési díjba beszámíttatik.

Teljes díjas helyekre gazdasági akadémiai hallgatók, sőt kivételesen középiskolai tanulók is fölvételnek. Az egyetemen a theologiai, jogi és bölcsészeti kar működik. A beiratkozások február 7-én kezdődnek Debrecen, 1921 január 17-én. — Internátusi igazgatóság.

Gazdasági kapcsolat Amerikával. A Hangya és több budapesti bank a kormány kezdeményezésre a közeli multban Amerikai magyar szindikátus néven tömörült. — A szindikátus tegnap ülést tartott Teleszky János és Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter elnöklésével s elhatározták, hogy magyar pénzügyi szindikátus elnevezés alatt eddigi szervezeteiket ki fogják bővíteni s feladatául tűzi ki a Magyarország és Amerika közötti gazdasági kapcsolat újbóli megteremtését.

A kifosztott vagonlakó. Csak néhány nappal ezelőtt érkezett meg a nagyállomásra a csehek által kiutasított Keszner Aranka posta és távirtda kezelő holmijával megrakott 4397 számú teherkocsi. A teherkocsit a vasutasok kitalták a 18. vágányra, hol tegnap hajnalban ismeretlen tettesek feltörték és onnan a Keszner Aranka tulajdonát képező 130 ezer korona értékű ingóságát, főként ezüst evőkészleteket damaszt abroszokat stb. ellopták. A rendőrség nagy apparátussal nyomozza az elvetemült betörőket, akik még az összes vagyont is elakarták rabolni annak, akitől szülőföldjét, otthonát már elrabolták a nagy rablók.

Házasságkötések. Thuranszky Ernő—Keresztesi Erzsébet, Erdélyi Gyula—Kovács Zsuzsanna—Varga Rezső—Nagy Juliánna.

Nem virilis. Fisch Izsák Hatvan-utcai bórkereskedő beadványt intézett a tanácshoz, melyben kéri, hogy töröljék a legtöbb adót fizetők névjegyzékéből, melybe 35,270 korona adója alapján vették fel. Mint mondja, itt tévedés van, mert ő nem fizet annyi adót, hogy a virilisek közé fel lehetne venni.

Csonka-Bihar rokkantellátása. A népjelöti miniszter értesítette Debrecen városát, hogy Csonka-Biharvámegyéret rokkantellátását és hadigondozás tekintetében a debreceni és hajdumegyei hadigondozó hivatal hatáskörébe osztotta.

Az ÉME, mint minden szombaton, úgy folyó hó 22-én is a szokott időben és helyen gyűlést tart.

Halálozások. Biliczter Tibor 2 hónapos, Puha György 39 éves, Kiss Juliánna 12 hón., Tulipant László 7-napos, özv. Losonczy Szabó Lászlóné Bleier Regina 78 éves, Linka Mihály 64 é., Fejér Kálmánné Szinénfalvy Klementin 29 é., Jakobovics Aladárné Veisz Maria 62 é. Szabó Imre 29 é., Szabó István 16 h., Vigh Ferencné Gallér Mária 50 éves, Biró István 48 é., Rácz Mária 60 é., özv. Molnár Andrásné Nagy Zsuzsanna 78 éves.

Az elfogott disznócsiszárok. Még a mult év elején Weisz Ferenc kokadi gazdálkodótól ismeretlen tettesek 15 darab sertését ellopták. Ez ügyből kifolyólag erélyes nyomozást indított a debreceni államrendőrség. A nyomozás során a napokban elfogta a rendőrség a tolvajt Bundi István debreceni lakos személyében. Bundi kihallgatásakor előadta, hogy a lopott disznókat eladta Tóth János gazdálkodónak, akit a rendőrség gazdasági címén szintén letartóztatott és Bundayal együtt átkísérték a királyi ügyészségre, hol mindkettőjük ellen eljárás indult meg.

A Tisza-gyilkossági bünper főtárgyalása. Budapestről jelentik, hogy a Tisza bünper polgári bíróság előtti tárgyalása legkésőbb március elejéig megkezdődik. A tárgyalásra 400 tanu van beidézve.

Rendőri hírek. A szórakozott órák: Sheppel Károly ellen újabban hárman tettek feljelentést idegen órák eltulajdonítása címén és így az összes feljelentések száma 20. — **Lopás:** László Antal Csapó-utca 57 szám alatti lakostól 1 pár vadonatúj eszímáját ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást.

Romániát szorongatják a vörösök

Bécs jan. 22. (Nemzeti St. tel. jel.) Az orosz bolsevisták előnyomulása folyik. A román katonaság nem akar harcolni, egyes csapatkötellekek felbomlanak. A román kommunista és szocialista gyűlések napirenden vannak, amelyen a bojárak uralmának megdöntését hangoztatják. Az oroszok előnyomulása lassu, mert a bolsevisták 8 óra előnyomulás után 36 óra pihenőt tartanak. Tény az, hogy a vörösök a Dnyeszter mentén állanak, de sok helyütt a felső Pruth folyását is elérték.

— Margit-fürdő állandóan nyitva van.

— **Körvadászat.** A köztisztviselők vadász-társulata január 23-án, vasárnap kedvező időjárás esetén a Nagyhegyesen körvadászatot tart. A kocsival rendelkező tagokat felkérjük, hogy fogadják a társaság rendelkezésére bocsássák és a kiállítandó kocsik mennyiségét az elnöknek szombat délig jelenteni sziveskedjenek. Indulás reggel fél hat órakor a Kossuth-szobortól. Elnökség.

— **Olcson fuvaroz** Debrecen sz. kir. város köztisztviselési és fuvarozási vállalata. Kossuth-utca 9. Telefon 481.

Színház

Cifranomoruság. Csütörtök este zsúfolt ház tapsolta végig a Csiky Gergely ósdi zamatú vígjátékát a „Cifra nyomoruságot”. A darab tálalán aktuális ma és előadását a nézőközönség nagy tetszéssel kísérte. Általában jó előadást kaptunk. A szereplők közül László Gyula, Kardoss Géza, Kónya Gizella, Szendrő Gyula, Bánhidy József, Székely Zizi, Rónay és Mátray nyújtottak említésre érdemes alakításokat. Ugy a rendezés, mint általában az egész előadás a siker jegyében folyt le.

A színházak és mozgószínházak közleményei:
Szombaton C) bérletben a Cigány megy.

— **Francia bohózatufjondság a Vigaszínházban.** A párisi vígjáték irodalom legszellemezőbb két reprezentánsa szerepel a Vigaszínház szombati és vasárnapi műsorán, amikor Flers és Caillavet roppant kacagtató darabját a „kis garnizon”-t játsszák a Vigaszínházban.

Porzsoló Kálmán Színész című sorstragediáját mutatja be ma az Uránia 5 és 7 órakor. Jegyelővétel.

Bijapari párdus. Kalandor történet 5 felvonásban Harry Liedtke főszereplésével az Arany Bika moziban 5 és 7 órakor.

Az uszó bérlet amerikai történet 6 felvonásban. Szenzációs film. Előadások az Apollóban 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

Román és vegyes lebeljegyzési pénzt legdrágábban vesz **Simon bankiroda**
Debrecen, Kossuth-utca 11.
Telefon 903 szám.

Valutaárfolyamok

Budapest, január 21. (Nemz. St. tel. jel.)
A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték. Irányzat szilárd. Napoleon 1860, dollár 568—560, frank 87, márka 923—40, rubel 260—68, lei 742—40, szokol 722, korona dinár 15:50—35, leva 718—30, osztrák korona 79, lengyel márka 66—67.

A zürichi devizapiacra a magyar koronát 1.10-el jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György**
DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

SPORT

Atletikai évkönyv. Dr. Vadas Gyula szerkesztésében és kiadásában jelent meg 320 oldalon, izléses kiállításban gazdagon illusztrálva a legújabb sportévkönyv. A vaskos kötet tartalmazza a MASz versenyszabályait, a múlt év atletikai munkastatisztikáját, az atleták eredményeit. Megtaláljuk az évkönyvben a hazai, külföldi és világrekordokat, az 1914—20. év legfőbb sporteseményeit, az osztályozó jelvények jogosultjainak névsorát. Szerzője, a magyar atletika egyik derekas munkása, hasznos és sikerült munkát végzett. Az értékes, rendkívül gondosan összeállított atletikai évkönyv megszerelhető az atletikai kerület előadója útján (Péterfia-u. 76.) Ára 75 korona.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59.

Apró hirdetések.

Tejet
hordós káposztát és paradicsomot a közalkalmazottak étkezdéje észére nagyobb mennyiségben veszünk. Ajánlatot Tisztviselői étkezdé (volt Uránus n. o. z. g.) kérünk.

Kövérny és Allmann
szülők, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába végző munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Munkásleányt
kivessz a „Török pezsgőgyár.”

Vaslemez
rudvas és huzalszeg érkezett Seszt na Lajos vaskereskedésébe. Piac-u. 23. szám.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
P. U. LÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Középiskolai tanár
magántanulók előkészítését és korreptálást vállal Cím a kiadóban.

Debreczeni Gazdák
Bankja Részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kőlcsonöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Előleg értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncéltrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. — Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Koros Sándor
Irárti-szobát kizárólag Piac-u. 60.
Saját készítésű elegáns ferfi öltönyök kaphatók.

Lapkiadó-
asszonyok felvételnek lapunk kiadóhivatalában. Piac-utca 59.

Eladó
a Sámsoni kőut mentén a Böjér-féle nagy rollós ház mellett egy 300 négyszög öles ház hely és kiadó a város alatt Mester-utca végén konyhakertészetre nagyon alkalmas 2 hold jó fekete föld Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Megbízható
fiu szolgának felvétetik Gazdák Bankja Kossuth-utca 17.

Két
gazdász butorozott szobát keres azonnalra. Ár mellékes. Címet kiadóban leadni kérek.

Rizkancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal lapunk kiadóhivatalában

Forgács István
művész
Bádógos-u

130 koronát
fizetek az aranyért Krámer Arany Bika bérház 3.

Háznyulakát
és fűtőlamokat megvételre keresek. Var-utca 8. baloldali utcai lakás.

Tuskófa

valamint Bükkfa beke, onán vagontéte lekben kapható

Polyanszky Oroszt
tüzifa és szénkereskedőnél
Szoboszlai-ut J. B. Telefon 181.

Keleti J. BUDAPEST, IV. ker.
Koronszereg-u. 17.
Alapított: 1876.

✚ Gyárt a legtekélyesebb kivételben: mülábakat, műkezeket, sérvkötőket, haskötőket, gummigörsérharisnyákat stb. Das választék az összes betegápolási cikkekben, valódi angol, francia és amerikai gummilárukban, valamint orvosi műszerek- és kórházi berendezésekben. Eladás nagyban és kisben eredeti napi árak mellett. Szétküldés naponta.

Köztudomásu!

hogyan aranyért, briliánsért és hamisfogért a legmagasabb napi árat fizetem

Benedikt Jenő

órák és ókszerész
Verbőczy-u. 2. sz. Iparkamara.

Felhívás!

Felhívom a népszámláló biztoso-
kat, hogy a népszámlálási munká-
latokat 24 órán belül elvégezni s a
kész munkákat a térképekkel együtt
ezen idő alatt beadni sziveskedje-
nek. Az üres lakásokról a jegyzéket
azonnal adják be.

Végrehajtó bizottság.

Keresek megvételre

egy 3—4 szobás és mellékhelyiségekkel ellátott jökarban levő lakóházat. Előnyben ahol istálló is van.

Keresek megvételre

a debreceni határban 25—35 holdig tanyával ellátott birtokot a balmazújvárosi vagy az ondódi oldalon.

Keresek megvételre

3—4 hold szőlőt kisebbrendű 3 szobás lakással és vincellér lakással és a szőlőhöz való felszereléssel.

Árak megjelölésével és részletes leírással kérem az ajánlatokat címemre - kiadóhivatalba. **ÜGYNÖKÖK DIJAZVA!**

ELADÓ HÁZ! Régiön beköltözhető lakások! Fényes megélhetés!! **ARANYBANYA!** Vendéglő! Termény-üzlet! Stb! Stb! Stb!

Salétrom-u. 10. Salétrom-
utca 12. és Erzsébet-u. 11.
számu házak!

Ára e három háznak
összesen: 700 ezer
korona!

Csak együtt eladó!

Külön-külön nem!

A Salétrom-utca 10. sz. ház:

15 éves, esztétika épület, cseréptetővel fedve. Két utcai üzlethelyiséggel, hatalmas forgalmu korecsma és vendéglő, korlátlan italmérésí joggal és vendéglői engedéllyel. Két szoba, egy hármás alkovos szoba, előszoba, konyha, speiz, pince, fűskamara, takarmány raktár. Minde-
nütt villanyvilágítás.

A Salétrom-utca 12. sz. ház:

Szerényebb kis épület, de ez is téglából építve, cseréptetővel fedve. Van rajta egy méz-üzlet, mellette egy utcai szoba, meszes pince, két raktár. Két rendbeli egy szoba, konyhas lakás.

Az Erzsébet-utca 11. sz. ház:

Téglapépület, cseréppel fedve. Van rajta utcára nyíló bádógos műhely, egy házmeisteri lakás, 2 fűskamara.

Igen jó vízi szivattyus kut, szivó-nyomó szivattyuval felszerelve. Angol klozetek az udvarban.

Vétel esetén a tulajdonos a vevőnek azonnal rendelkezésére bocsátja a vendéglői és korecsmai két üzletet, 2 szobát, konyhát, pincét és fűskamarát, az általa és családja által használt többi összes helyiségeket pedig 30 nap alatt.

Ezen házak felett is a **NAGY LAJOS** Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, egy-dől csak ott köthető meg azok vetele, ott teendő le a vételi foglaló. Iroda: ercs-utca 9. szám.
Hivatalos órák reggel 8 órától egész nap állandóan

